

Kültür

Cemil GÜLSEREN*

YALANDAN NİYAZ OLMAZ

“Silkin, incel, hafifle, kurtul. Nedâmet ve tevbe duygusuyla dua edersen maksat elbet hâsil olacaktır. Kalbin huzur doluyor mu? Onu ancak o kalbi taşıyan bilir. Kalb huzursuzsa bir yerde hile yapıyoruz demek ki. Kendimizi mi kandırıyoruz acaba?”

Dua, Arapça kökenli bir kelimedir. *el-Kâmûsu'l-Muhîr*'te “çağırarak, dâvet etmek, Allahtan inayet, rahmet, nusret ve selâmet, rızık ve âfiyet talep etmek” gibi mânâlara geldiği belirtilmektedir. Benliğinde yaratan Rabbinin ilâhî kudretinin büyüklüğünü, gücünü hissederek aczinin itirafı olan dua, bir yandan da Allahın azametinin tasdikidir. Tasdik dil ile ifadesidir. Peygamberimiz Hz. Rasulullah (s.a.v) duanın en özlü tarifini şöyle yapmıştır: “*Dua ibadettir, dua ibadetin özüdür.*” Şu halde dua, aşağıdan yukarıdır; zayıftan kuvvetlidir; yaratılardan yaratandır. Yani kuldan Allah (c.c)'adır. Yüce Allah da ister, ancak biz ona 'emir' deriz. Allah emreder. Kul ise zikreder. Zikir de duadır.

Duanın Vakti

“Gök gürlemeyince kul Allah Allah demezmiş.” Halk sözünü duymayan yoktur sanırım. Biz kullar böyleyiz işte; ille sıkışacağız, daralacağız. Kimi mü'minler de muştulu gün ve geceleri takip eder; Cuma günü ve gecesi, Bayram geceleri, Kadir gecesi, berat kandili, ezan okunurken, zemzem içilirken

vb. Bu vakitler edilen dualar kabule yakın olduklarından o zamanlarda daha bir yoğunlaşırız dualarımızda. Bunun dışında ne zaman ihtiyaç duyarsan et. Allah'a yakın olmak dilersen et. Gücün biter, torpilin sökmez, kimseden fayda yoktur. Bunu görürsün ve anlarsın; Allah'tan başka hiçbir güç sana yardım edemez. Otur duaya. Yeter ki samimi ol. Candan iste. Sıkıntı ve ihtiyaç halinde olduğu gibi var gününde de, iyi durumda da duadan ayrı kalma. Allah yeter sana. Kul sıkışmayınca Hızır imdada yetişmezmiş. Şükürde de kusur olmamalı. O da duadır. Değil mi ki Rabbine yöneliyorsun, O yeter ve yetiştirir. Ta ki harmanda izin ola.

Duanın Hali

En başta kalb huzuru için, ruhun gıdası için, ruh halimizin yoğunlaşması noktasında bir gayeye doğru yönelmemizle kalbimizin incelendiği, duygularımızın şeffaflaştığı anı yakalamamız demek, huzura kabulümüzdür. Hal bu haldir. Dua bu halde duadır işte. Kulun Rabbiyle yüzleşme anıdır. Ben böyle algılarım. Kulun kendini hesaba çekmesinden maksat Allah'a hesap vermektir. Kendini temize çıkarma gayreti bile

bir kazanımdır. Kusurların itirafı, günahların farkında olunuşu az şey midir? Silkin, incel, hafifle, kurtul. Nedâmet ve tevbe duygusuyla dua edersen maksat elbet hâsil olacaktır. Kalbin huzur doluyor mu? Onu ancak o kalbi taşıyan bilir. Kalb huzursuzsa bir yerde hile yapıyoruz demek ki. Kendimizi mi kandırıyoruz acaba? Allah'ı kandıramayacağımıza göre!...

Bir de şu televizyonlarda, törenlerde yapılan kafiyeli, redifli, secili dualar var ya; kulağa hoş geliyor gelmesine de gönlüme hoş gelmiyor. Bana zorlama ve ısmarlama gibi gelir hep. Onun içindir ki yalnızken duayı severim ben. Huşuyu ben öyle bulacağıma inanıyorum. Duada yaşamak gerek.

Duayla Yaşamak

Dua bir yerde durup ileri bakmaktır. Geride kalanlar; günahlarımız, sevaplarımız. İkişine de takılmasak ne iyi olur. Tövbe kapısı açık. Rahmet kapısı açık. Güven de rehabet getirir yine ilerleyemezsin. 'Yeter'i yok kulluğun. Yoksa Allah betterinden saklasın der dururuz. Yeni bir işe başlanıldığında, ev veya ev eşyası alındığında, düğünlerde, gelin ve damadın bü-

yüklerinin ellerini öpmeye gitmelerinde, rızık, bereket dileğinde, cenazede ölene, doğumda doğana, hastalıkta şifa niyetine hep duadayız. Rahmet için dua, şefaet için dua, merhamet için dua ederiz. Hâsılı duayla yatar, duayla kalkarız. Gön-lümüzden geçiririz ancak dile getirmek daha bir başka güzel oluyor.

Dua- Akıl ve Yürek

Aklın dua etmez, o iddiacıdır. Yürek sığınaktır, yürek rikkattir. Yürek ister, yürek dayanamaz. Dua da yürekten dile gelir zaten. Yanan yürek-te vuslat da doyulmaz bir saadettir. Akıllı motive eden duadır. Biz, duayla yoğunlaşabiliriz. Çalış-tın, aklını kullandın, kendini sorguladın, nimetle-rinden dolayı Allah'a şükrettin; için rahat, huzur buluyorsun, mutlu oluyorsun, kendini yeniliyor-sun ne güzel. Duan aklına kuv-vet verir. Duan senin vicdanî temizlenmene, ahlâkî arınma-na, ruhî yücelmene vesile olu-yor mu? Evet oluyorsa sıkın-tı yok. Çalıştın, gayret ettin ve Allah'a yöneldin. Tereddü-dün olmasın. Ne dilerseñ dile. Hayır dile, meşru olanı bekle, hakkını iste. Haddini bilerek dile. Yaşa göre değışse de "Ver Allah'ım ver." deriz demesine de; alacağın kadarını iste, götü-

receğın kadar yükün altına gir. O, neyi, kime, ne zaman, nasıl, ne kadar vereceğini bilendir. En iyi-sini O bilir. Sen gerçekten lâıyk mısın? Kişî ken-dini, haddini bilirse zaten hakkını Hak ona lufte-der. Eksikli olan biziz. Bu mânâda duayı, haddini bilmek olarak da düşünebiliriz. Ne olduğunu, ne olmadığını, neyi istediğini bilenin duası kabule yakın duadır bence.

Hangi Dua?

Duayı kendimizden başlatırız sevdiğimizle kucaklarız. Anne babamız, eşimiz, çocuğumuz, yakınımız, arkadaşımız derken milletimize, inananlara doğru açılırız. Başkaları için edilenin daha makbul olduğunu da çok iyi biliriz. Erdem-lisi böyle. Sevilmeyenlere de dua ederiz, kötülük yapanlara, zalimlere de... İyilik istersen sen, iyilik bulursun; onlarsa hidâyet... Kötülük istersen adı 'beddua' olur. Dua ne kadar kendine güvenmek-se, beddua da o kadar zayıflıktır. Dua, ne kadar güç-kuvvet ise beddua da o denli âcizliktir. Dua, hak aramak ise, beddua hakkını Hakk'a havale et-mektir. Dua da beddua da bir oka benzetilir. Yay-dan çıktıktan sonra bir yere saplanır. Ok havada kalmaz. Sen okun ardından yetişebilir misin? Sen duan kadar hızlı olabilir misin? Ne dersin? Ben Nefî'nin dediğini derim:

"Yâ Rab dilimi sehv ü hatâdan sakla

Endîşemi tezvîr ü riyâdan sakla"

(Yarabbi, dilimi hatadan sakla! Düşüncemi de her türlü yanlış karardan, riyâdan sakla!)

Usulî'nin şu duasına da gelin hep beraber di-yelim 'Âmin':

"Setr eyle afvın ile eyâ Settârü'l-'Uyûb

Çün gizli aybımız gözüne âşikâr ola"

(Ey ayıpları örten Allah! Affın ile ayıplarımızı ört. Çünkü bizim gizli ayıplarımız sana âşikârdır.)

* Yrd. Doç. Dr.